

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG LEUVEN.
AFDELING BURGERLIJKE RECHTBANK.
twaaifde kamer.

zitting: 3 november 2006.
eindvonnis

Rol nr.: _____

_____ v, waarvan de maatschappelijke
zetel is gevestigd te _____, ingeschreven in het handelsregister
te _____ onder het nummer _____ en met het ondernemingsnummer _____

_____ waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd
te _____, ingeschreven in het handelsregister te _____
onder het nummer _____ en met ondernemingsnummer _____

- eisers, ter zitting vertegenwoordigd door meesters _____

tegen:

DE BELGISCHE STAAT, Federale Overheidsdienst Financiën, administratie van de
ondernemings- en inkomensfiscaliteit, sector directe belastingen, in de persoon van de
gewestelijk directeur van het controlecentrum Vilvoorde, met kantoor _____

- verweerster, ter zitting vertegenwoordigd door de heer _____ Gewestelijk
Directeur der Directe Belastingen te _____

De rechtbank doet uitspraak in deze zaak die op de zitting van 6 oktober 2006 in beraad
werd genomen.

De procedure verliep met inachtneming van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der
talen in gerechtszaken.

Chambre de Commerce et d'Industrie de la Région de Bruxelles-Capitale
et de la Région wallonne
1000 Brussel, Belgique
☎ 247.722 C.A.B. ©

De rechtbank nam onder meer kennis van:

- de beslissingen van de ambtenaar gedelegeerd door de gewestelijke directeur van de directe belastingen te Vilvoorde d.d. 25 mei 2005;
- de verzoekschriften op tegenspraak ter griffie neergelegd d.d. 24 augustus 2006;
- de conclusies van partijen en de door hen neergelegde stukken;
- de overige stukken van de dossiers van rechtspleging.

De advocaten van de eiseressen en een ambtenaar die de BELGISCHE STAAT vertegenwoordigt, werden gehoord op de openbare zitting van 6 oktober 2006.

I. FEITEN EN VOORWERP VAN DE VORDERING

1. Op 29 september 2004 diende de NV administratief bezwaar in tegen de in haar hoofde gevestigde aanvullende aanslag in de vennootschapsbelasting voor het aanslagjaar 2001, ingekohierd op 30 juni 2004 onder kohierartikel 413/21, supplement aan kohierartikel 521645417.

Op 25 mei 2005 werd dit bezwaar door de ambtenaar gedelegeerd door de gewestelijke directeur der directe belastingen te Vilvoorde ontvankelijk maar slechts gedeeltelijk gegrond verklaard.

Op 24 augustus 2005 legden de raadslieden van de NV ter griffie een verzoekschrift op tegenspraak neer, gericht tegen dezelfde aanslag als deze die het voorwerp vormde van het administratief bezwaar. De vordering strekt ertoe om de voormelde vennootschap van deze aanslag te horen ontheffen, om verweerster dienvolgens te horen veroordelen tot terugbetaling van de ten onrechte geïnde of ingehouden bedragen meer de moratoriuminteressen, alsook tot betaling van een schadevergoeding en de kosten van het geding.

2. Op 29 september 2004 diende ook de NV administratief bezwaar in tegen de in haar hoofde gevestigde aanvullende aanslag in de vennootschapsbelasting voor het aanslagjaar 2001, ingekohierd op 30 juni 2004 onder kohierartikel 413/21, supplement aan kohierartikel 521645417.

Op 25 mei 2005 werd ook dit bezwaar door de ambtenaar gedelegeerd door de gewestelijke directeur der directe belastingen te Vilvoorde ontvankelijk maar slechts gedeeltelijk gegrond verklaard.

Op 24 augustus 2005 legde ook de NV ter griffie een verzoekschrift op tegenspraak neer), gericht tegen dezelfde aanslag als deze die het voorwerp vormde van het administratief bezwaar. De vordering strekt ertoe om de voormelde vennootschap van deze aanslag te horen ontheffen, om verweerster dienvolgens te horen veroordelen tot terugbetaling van de ten onrechte geïnde of ingehouden bedragen meer de moratoriuminteressen, alsook tot betaling van een schadevergoeding en de kosten van het geding.

II. BEOORDELING

Samenhang

1. De zaken met rolnummers t. zijn onderling zo nauw verbonden dat het om redenen van goede rechtsbedeling wenselijk is om ze samen te behandelen en te berechten overeenkomstig artikel 30 van het Gerechtelijk Wetboek.

Bijgevolg behoort het deze zaken samen te voegen wegens samenhang.

Afwezigheid van tegenvordering tot ontkentenis van proceshandeling

2. In haar aanvullende besluiten, telkens neergelegd op 20 april 2006, heeft verweerster de rechtbank verzocht om te onderzoeken of de vorderingen conform de wet zijn ingesteld, vermits de raadslieden van de eiseressen niet hebben geantwoord op haar vraag van 24 januari 2006 (inventaris nr. 275 resp. nr. 313). In haar brieven van 24 januari 2006 stelde verweerster aan de raadslieden van de eiseressen namelijk de vraag of zij ervan mocht uitgaan dat het bevoegde orgaan van de betrokken vennootschap hen de opdracht had toevertrouwd.

Anders dan de eiseressen (minstens aanvankelijk) hebben gemeend, heeft verweerster op die manier géén "tegevordering" ingesteld.

3. Weliswaar schrijft de wet voor dat, ingeval een proceshandeling wordt verricht namens een persoon, buiten iedere wettelijke vertegenwoordiging, zonder dat deze die handeling stilzwijgend, heeft gelast, toegelaten of bekrachtigd, deze persoon de rechter kan verzoeken die handeling van onwaarde te verklaren (art. 848, eerste lid Gerechtelijk Wetboek). Ook de andere partijen in het geding kunnen dezelfde vordering indienen, tenzij de persoon namens wie de handeling is verricht deze bekrachtigt of te bekwamer tijd bevestigt (art. 848, derde lid Gerechtelijk Wetboek).

In casu echter kan uit de bewoordingen van de aanvullende besluiten, telkens neergelegd op 20 april 2006, geenszins worden afgeleid dat verweerster een dergelijke *vordering tot ontkentenis van proceshandeling* zou hebben ingesteld.

Overigens zou dergelijke vordering, in het onderhavig geval, gericht moeten zijn tegen de betrokken *raadslieden* (van wie de opdracht wordt betwist) en niet tegen de eiseressen of tegen de proceshandeling zelf. De procedure van ontkentenis van proceshandeling is namelijk *vreemd* aan het onderzoek naar de regelmatigheid van de beslissing om in rechte op te treden (zie P. DEPUYDT, "Artikel 848 Ger. W.", in X. (ed.), *Gerechtelijk Recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Kluwer, 2005, p. 24, nr. 23 en p. 28-29, nr. 31; contra: P. TAELEMAN, "Het optreden in rechte van (privaatrechtelijke) entiteiten zonder rechtspersoonlijkheid en rechtspersonen voor de judiciële rechtscolleges", in W. VAN BECKHOUTTE (ed.), *Rechtspersonenrecht*, Gent, Mys & Breesch, 1999, p. (33) 73-75, nr. 38).

4. In werkelijkheid betwist verweerster, zoals ook verduidelijkt in de naderhand neergelegde besluiten, de *ontvankelijkheid* van de vorderingen van de eiseressen, meer bepaald omdat degene die tot het instellen van deze vorderingen de opdracht heeft gegeven, in beide gevallen, niet bevoegd zou zijn geweest om de eiseressen in rechte te vertegenwoordigen.

Er is derhalve geen sprake van een tegenvordering die, zoals de eiseressen (minstens aanvankelijk) hebben voorgehouden, mogelijkerwijze niet ontvankelijk zou zijn wegens onduidelijkheid (*exceptio obscuri libelli*).

Principes inzake de vertegenwoordiging in rechte van een rechtspersoon

5. De advocaat verschijnt als gevolmachtigde van de partij zonder dat hij van enige volmacht moet doen blijken, behalve indien de wet een bijzondere lastgeving eist (art. 440, tweede lid Gerechtelijk Wetboek) (zie o.m. Cass. 9 februari 1978, Arr. Cass. 1978, 688; Cass. 9 december 1983, Arr. Cass. 1983-84, nr. 198; Cass. 17 april 1997, Arr. Cass. 1997, 189; Cass. 22 december 1999, Arr. Cass. 1999, nr. 695).

Voor het indienen van een fiscaal verzoekschrift overeenkomstig artikel 1385decies van het Gerechtelijk Wetboek, schrijft de wet géén bijzondere lastgeving voor. Hiertoe volstaat met andere woorden het mandaat *ad litem* bedoeld in artikel 440, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek.

6. Uit artikel 440, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek volgt tevens dat de advocaat die in een akte van rechtspleging verklaart op te treden namens een rechtspersoon en deze rechtspersoon identificeert door vermelding van zijn benaming, zijn rechtskarakter en zijn maatschappelijke zetel, ook wettelijk wordt *vermoed* daartoe een *regelmatige lastgeving* te hebben gekregen van een *bevoegd orgaan* van die rechtspersoon. Dit

vermoeden is evenwel *niet onweerlegbaar* (zie o.m. Cass. 9 februari 1978, Arr. Cass. 1978, 688; Cass. 18 december 1984, Arr. Cass. 1984-85, nr. 244; Cass. 17 april 1997, Arr. Cass. 1997, nr. 189; P. TAELEMAN, l.c., p. 71-72, nr. 38; R. TAS, "De identificatie van een rechtspersoon bij proceshandelingen", (noot onder Cass. 11 juni 1998), R. Cass. 1999, p. (51) 54-55, nr. 12).

Dit vermoeden komt echter te *vervallen* wanneer de namens een rechtspersoon optredende advocaat zelf aangeeft van wie hij zijn opdracht om in rechte op te treden heeft ontvangen. In dat geval dient te worden bewezen dat de persoon (of de personen) in kwestie werkelijk *bevoegd* was (waren) om de betrokken rechtspersoon in rechte te vertegenwoordigen (zie o.m. Cass. 22 oktober 1971, Arr. Cass. 1972, 196; P. DAUW, "Artikel 703 Ger. W.", in X. (ed.), *Gerechtigelijk Recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Kluwer, 2005, p. 12, nr. 6; P. TAELEMAN, l.c., p. 72, voetnoot 195; R. TAS, l.c., p. 56, nr. 16).

7. Rechtspersonen treden in rechte op door tussenkomst van hun *bevoegde organen* (art. 703, eerste lid Gerechtigelijk Wetboek).

Indien degene die een proceshandeling heeft gesteld namens een rechtspersoon - of, bij uitbreiding, daartoe aan een advocaat de opdracht heeft gegeven - *niet bevoegd* was om deze rechtspersoon in rechte te vertegenwoordigen, leidt dit tot de *niet-ontvankelijkheid* van de ingestelde vordering (zie o.m. Cass. 11 juni 1998, Arr. Cass. 1998, nr. 301; P. DAUW, l.c., p. 12, nr. 6; R. TAS, l.c., p. 57, nr. 18)

8. Het Gerechtigelijk Wetboek bepaalt niet welke de organen van een rechtspersoon zijn die bevoegd zijn om namens deze rechtspersoon in rechte op te treden.

Het antwoord op de vraag of de beslissing (en/of de opdracht) tot het stellen van een proceshandeling is uitgegaan van een bevoegd orgaan, dient derhalve te worden opgelost aan de hand van het toepasselijke rechtspersonenrecht (zie P. DAUW, l.c., p. 5, nr. 1; P. TAELEMAN, l.c., p. 64, nr. 28).

Toepassing op de onderhavige zaak

9. De eiseressen zijn allebei naamloze vennootschappen.

De *raad van bestuur* vertegenwoordigt de naamloze vennootschap jegens derden en *in rechte* als eiser of als verweerder. De *statuten* kunnen echter aan één of meer *bestuurders* bevoegdheid verlenen om alleen of gezamenlijk de vennootschap te vertegenwoordigen (art. 522, § 2 Wetboek van Vennootschappen).

Het *dagelijks bestuur* van de naamloze vennootschap, alsook de vertegenwoordiging van de naamloze vennootschap wat dat bestuur aangaat, mogen worden opgedragen aan één of meerdere personen, al dan niet aandeelhouders, die alleen of gezamenlijk optreden (art. 525, eerste lid Wetboek van Vennootschappen) en van wie benoeming, ontslag en bevoegdheid worden geregeld *bij de statuten* (art. 525, tweede lid Wetboek van Vennootschappen).

De statuten kunnen de raad van bestuur toestaan zijn bestuursbevoegdheden over te dragen aan een directiecomité. Het directiecomité bestaat uit meerdere personen, die al dan niet bestuurder zijn. De voorwaarden voor de aanstelling van de leden van het directiecomité, hun ontslag, hun bezoldiging, de duur van hun opdracht en de werkwijze van het directiecomité worden bepaald door de statuten of, bij ontstentenis van statutaire bepaling, door de raad van bestuur.

De statuten kunnen aan een of meer leden van het directiecomité bevoegdheid verlenen om de vennootschap hetzij alleen, hetzij gezamenlijk, te vertegenwoordigen (art. 524bis Wetboek van Vennootschappen).

10. In casu wordt in de conclusies van de eiseressen formeel bevestigd dat zij in het kader van de onderhavige procedure allebei optreden door de persoon van de heer **X** en dat de optredende raadsliden hun instructies hebben ontvangen van laatstgenoemde. De heer **X** handelde hierbij alleen.

De administratieve beslissingen waarbij de fiscale bezwaren van de eiseressen werden afgewezen, dateren van 25 mei 2005. De twee verzoekschriften die aan de basis liggen van de onderhavige procedure, werden ter griffie neergelegd op 24 augustus 2005.

De rechtbank dient derhalve te onderzoeken of de heer **X**, op enig tijdstip in de periode van 25 mei 2005 tot en met 24 augustus 2005, bevoegd was om de nv **_____** en/of de nv **_____** in rechte te vertegenwoordigen, minstens om in naam van deze vennootschappen rechtsgedingen in te leiden als eiser, zodat hij tevens bevoegd was om daartoe de opdracht te geven aan de optredende raadsliden.

11. Zowel de statuten van de nv **_____**, zoals gewijzigd door de buitengewone algemene vergadering van 28 juni 2000, als de statuten van de nv **_____** zoals gewijzigd door de buitengewone algemene vergadering van 28 september 2000, bepalen met betrekking tot de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de raad van bestuur:

"De vennootschap wordt ten overstaan van derden, voor het gerecht en in de akten (...), geldig vertegenwoordigd, hetzij door twee bestuurders samen optredend, hetzij door het afzonderlijk optreden van een gedelegeerd-bestuurder, aangewezen door de raad van bestuur (...).

Binnen het kader van het dagelijks bestuur, is de vennootschap tevens geldig vertegenwoordigd door een gevolmachtigde tot dit bestuur.

Ze is bovendien, binnen het kader van hun mandaat, geldig verbonden door bijzondere gevolmachtigden.

(?)"

De statuten verlenen geen bevoegdheid om de vennootschap te vertegenwoordigen aan een of meer leden van het directiecomité.

Vermits de rechtbank de bevoegdheid tot vertegenwoordiging in rechte onderzoekt in de periode van 25 mei 2005 tot en met 24 augustus 2005, dient geen rekening te worden gehouden met de (latere) wijziging van de statuten van de nv door de buitengewone algemene vergadering van 26 september 2005.

12. Uit de bijgebrachte stukken blijkt niet dat de heer X in de periode van 25 mei 2005 tot en met 24 augustus 2005 de functie heeft bekleed van *bestuurder* of *gedelegeerd / afgevaardigd bestuurder* van één van de twee vennootschappen.

De eiseressen erkennen overigens zelf dat dit niet het geval was. Zij beroepen zich uitsluitend op een *bijzondere volmacht* die aan de heer X zou zijn verleend.

De heer X kan evenmin worden beschouwd als een *dagelijks bestuurder* in de zin van artikel 525 van het Wetboek van Vennootschappen. Zijn benoeming, ontslag en bevoegdheid zijn in de statuten van de twee vennootschappen immers niet geregeld. De vraag of de beslissing tot het optreden in rechte een daad van dagelijks bestuur uitmaakt is overigens omstreden (zie P. Taelman, l.c., p. 69, nr. 33).

De heer X was derhalve géén (wettelijk of statutair) bevoegd orgaan van de betrokken vennootschappen in de zin van artikel 703, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek juncto de artikelen 522 en 525 van het Wetboek van Vennootschappen - *a fortiori* nu hij in casu is opgetreden als *alleen handelende*.

13. Volgens de eiseressen was de heer X echter *bijzonder gevolmachtigd* om de vennootschappen in het raam van de onderhavige procedure te vertegenwoordigen.

Overeenkomstig artikel 703, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek kan een rechtspersoon evenwel uitsluitend in rechte optreden door tussenkomst van zijn *bevoegde organen* (zie P. Taelman, l.c., p. (33) 63-65, nrs. 27-28). Een gebeurlijke delegatie van deze bevoegdheid verleent aan de natuurlijke persoon aan wie deze bevoegdheid is overgedragen geenszins de hoedanigheid van *orgaan* van de betrokken rechtspersoon.

De wet voorziet *niet* in de mogelijkheid tot *delegatie* van de bevoegdheid om een naamloze vennootschap in rechte te vertegenwoordigen, tenzij (bij de statuten) aan een persoon die *bestuurder of dagelijks bestuurder* (art. 522, § 2 en 525 Wetboek van Vennootschappen) of lid van het directiecomité is (art. 524bis Wetboek van Vennootschappen). Zoals hoger gesteld, zijn dit hoedanigheden die de heer X

_____ in de periode van 25 mei 2005 tot en met 24 augustus 2005, alleszins ontbeerde.

Bij ontstentenis van door de wet toegelaten en bij de statuten bepaalde mogelijkheid tot delegatie, voldoet de rechtsvordering ingesteld namens een rechtspersoon door een natuurlijke persoon die *geen orgaan* is van deze rechtspersoon derhalve, ondanks het bestaan van een volmacht, niet aan het voorschrift van artikel 703, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek, zodat zij *niet ontvankelijk* is (cf. Cass. 17 januari 2000, J.L.MB. 2000, 536; zie P. DAUW, l.c., p. 8-9, nr. 3; P. HENRY, E. BALATE, E. BOIGELOT en J.-P. BUYLE, "La représentation des personnes morales en justice", (noot onder Arbitragehof 16 december 1998 en Cass. 17 januari 2000), J.L.MB. 2000, p. (542) 543-544, nrs. 5-7).

Afwezigheid van bijzondere volmacht in hoofde van de heer X

14. Zelfs in de (door de rechtbank niet aanvaarde) veronderstelling dat het Gerechtelijk Wetboek niet uitsluit dat de opdracht om een rechtspersoon in rechte te vertegenwoordigen het voorwerp kan vormen van een regelmatige delegatie, in het bijzonder krachtens de statuten (zie o.m. Arbitragehof nr. 135/98, 16 december 1998, B.S. 2 april 1998, 11096, i.h.b. overweging B §.3) - moet worden vastgesteld dat de bijzondere volmacht van de heer X _____ waarop de eiseressen zich beroepen, in casu *niet* op nuttige wijze kan worden ingeroepen.

De rechtbank steunt deze vaststelling op de hierna volgende overwegingen.

15. Volgens de eiseressen gaat de bevoegdheid van de heer X _____ om de vennootschappen in rechte te vertegenwoordigen terug, enerzijds op de beslissing d.d. 25 november 1999 van de heer Y _____, algemeen directeur van de (toen nog) bvba _____ tot overdracht van een gedeelte van de bevoegdheden die aan laatstgenoemde werden toegekend door de beslissing van het College van Zaakvoerders van 5 januari 1998, en anderzijds op de beslissing d.d. 25 november 1999 van de heer Z _____, algemeen directeur van de (toen nog) bvba _____, tot overdracht van een gedeelte van de bevoegdheden die laatstgenoemde werden toegekend door de beslissing van het College van Zaakvoerders van 24 april 1997.

De heer Y _____ werd bij besluit van het College van Zaakvoerders van de (toen nog) bvba _____ van 5 januari 1998 aangesteld als algemeen directeur van deze vennootschap, en gemachtigd om, in overeenstemming met de lijst van volmachten die gepubliceerd werd in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad van 24 juni 1997, de hiernavolgende verrichtingen uit te voeren: A1, B1, B3, C1, D, E, F, G, H, I, K1-6, L, M, N1, N2, O, P, Q.

De heer **Z** werd bij besluit van het College van Zaakvoerders van de (toen nog) bvba van 24 april 1997 aangesteld als algemeen directeur van deze vennootschap, en gemachtigd om de hiernavolgende verrichtingen uit te voeren: A1, B1, B3, C1, D, E, F, G, H, I, K(1,2,3,4,5,6), L, M, N1, N2, O, P, Q, overeenkomstig de volmachtenlijst die bij dit besluit werd gepubliceerd in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad van 27 juni 1997,

De voormelde volmachtenlijsten vermelden, voor beide vennootschappen, onder punt B.3: "De vennootschap vertegenwoordigen in alle rechtsgedingen als eiseres of als verweerster, en alle dadingen aangaan, voor zover deze de perken van zijn/haar bevoegdheden niet overschrijden", en onder punt E: "Zijn/haar bevoegdheden geheel of gedeeltelijk over te dragen voor bepaalde doeleinden in belang van de vennootschap".

Volgens de nagenoeg gelijkkluidende bewoordingen van de voormelde beslissingen van 25 november 1999 respectievelijk van de heer **Y** en van de heer **Z**, werd (onder andere) de heer **X** gemachtigd om, afzonderlijk, in overeenstemming met de hoger vermelde volmachtenlijsten, (onder meer) de verrichtingen van de categorie B.3 uit te voeren.

16. Echter bij de omvorming van de bvba naar een nv op 28 juni 2000, werd aan de heer **Y** ontslag verleend als algemeen directeur van de bvba en werd de heer **A** door de raad van bestuur verkozen tot gedelegeerd-bestuurder van de nv. De heer **A** werd jaarlijks herverkozen door de raad van bestuur en als afgevaardigd bestuurder van de nv met ingang van 1 januari 2004 opgevolgd door de heer **B**.

Bij de omvorming van de bvba naar een nv op 28 september 2000, werd ook aan de heer **Z** ontslag verleend als algemeen directeur van de bvba maar werd dezelfde heer **Z** door de raad van bestuur verkozen tot gedelegeerd-bestuurder van de nv. De heer **Z** werd jaarlijks herverkozen tot hij, blijkens de notulen van de raad van bestuur van 26 november 2004, met ingang van 3 november 2004 ontslag nam als lid van de raad van bestuur en als afgevaardigd bestuurder werd opgevolgd door de heer **C**.

Bijgevolg is aan de bevoegdheden toegekend aan de heer **Y** als algemeen directeur respectievelijk aan de heer **Z** als gedelegeerd / afgevaardigd bestuurder, in het bijzonder aan hun bevoegdheid tot *vertegenwoordiging in rechte* van hun vennootschap (categorie B.3), een einde gekomen ingevolge hun ontslag.

17. In tegenstelling tot wat de eiseressen voorhouden, waren deze bevoegdheden immers niet verleend (bij de statuten) aan het orgaan van algemeen directeur c.q. gedelegeerd / afgevaardigd bestuurder, maar wel degelijk (door de raad van bestuur) aan de *persoon* die als zodanig werd verkozen, te weten de heer **Y** (op 5 januari 1998) en de heer **Z** (op 24 april 1997).

Algemeen wordt overigens aangenomen dat een bestuurdersmandaat *intuitu personae* wordt verleend (zie B. TILLEMANS, *Lastgeving*, in *Algemene Praktische Rechtsverzameling*, Antwerpen, Story-Scientia, 1997, p. 372, nr. 655).

Vandaar ook dat, blijkens de bijgebrachte stukken, de toekenning van bevoegdheden aan de afgevaardigde bestuurders van de twee betrokken vennootschappen bij elke verkiezing of herverkiezing uitdrukkelijk werd en wordt bevestigd, telkens met verwijzing naar of bijvoeging van de bewuste volmachtenlijsten.

18. Het einde van de bevoegdheden van de heer Y als algemeen directeur, respectievelijk van de heer Z als afgevaardigd bestuurder, betekenden *ipso facto* ook het einde van de door hen, krachtens de hen toegekende bevoegdheid (categorie E), aan derden verleende *delegaties*. De bevoegdheid van een gevolmachtigde kan de bevoegdheid van de lastgever immers onmogelijk 'overleven'.

De volmachten die werden verleend aan de heer X door de heer Y en door de heer Z, telkens bij beslissing van 25 november 1999, vormden dan ook géén basis meer voor enige vertegenwoordigingsbevoegdheid in hoofde van de heer X ná het ontslag van de heer Y als algemeen directeur respectievelijk van de heer Z als afgevaardigd bestuurder.

19. Uit niets blijkt dat de hoger bedoelde volmachten die destijds aan de heer X werden verleend, vóór 25 mei 2005 door een bevoegd orgaan van de betrokken vennootschappen zouden zijn hernieuwd - hetzij door de nieuwe gedelegeerde / afgevaardigde bestuurders, hetzij door de raden van bestuur zelf.

Pas op 15 november 2005 hebben zowel de raad van bestuur van de nv _____ als de raad van bestuur van de nv _____ (onder andere) de heer X (opnieuw) gemachtigd om de verrichtingen van (onder meer) de categorie B.3 uit te voeren _____

Deze delegaties van latere datum zijn evenwel niet dienend voor de beoordeling van de bevoegdheden van de heer X in de periode van 25 mei 2005 tot en met 24 augustus 2005.

20. Hieruit volgt dat de heer X alleszins in de periode van 25 mei 2005 tot en met 24 augustus 2005, géén geldige volmacht vanwege een bevoegd vennootschapsorgaan had om één van de vennootschappen in rechte te vertegenwoordigen.

Ook om die reden was de heer X derhalve *niet bevoegd* om, op enig tijdstip in de periode van 25 mei 2005 tot en met 24 augustus 2005, in naam en voor rekening van

de nv _____ of de nv _____
_____ de opdracht te geven aan hun raadslieden om de onderhavige procedure in te
leiden door de neerlegging van de verzoekschriften in kwestie.

Afwezigheid van stilzwijgend mandaat

21. Daarenboven beroepen de eiseressen zich ten onrechte op een beweerd *stilzwijgend mandaat* van de twee vennootschappen aan de optredende raadslieden om deze verzoekschriften in te dienen.

Weliswaar kan een lastgeving ook *mondeling* worden verleend (art. 1985 Burgerlijk Wetboek). Ingevolge een bestaande relatie tussen partijen kan in bepaalde gevallen, op grond van het beginsel van het consensualisme dat het overeenkomstenrecht beheerst, ook worden besloten tot het bestaan van een *stilzwijgend mandaat* van één van hen om in naam en voor rekening van de andere op te treden. In geval van betwisting gelden evenwel de gemeenrechtelijke bewijsregels (zie B. TILLEMANS, o.c., p. 88, nr. 161).

Hieruit volgt dat, bij gebreke van een schriftelijke overeenkomst, het bestaan van een (stilzwijgend) mandaat slechts kan worden aangenomen op grond van vaststaande feiten die *impliciet doch zeker* het bestaan van een bepaalde lastgeving in zich houden.

22. In casu staven de eiseressen, aan de hand van zekere correspondentie, dat een aantal personen binnen de twee vennootschappen, onder wie ook de heer _____ lid van de raad van bestuur van beide vennootschappen, *op de hoogte* waren van het hangende geschil met de fiscus en van de diverse stappen die door de raadslieden in dat verband werden genomen.

Uit deze enkele omstandigheid kan echter geenszins met zekerheid worden afgeleid dat de betrokken vennootschappen daadwerkelijk zouden hebben toegestemd met een mandaat *ad litem* aan de raadslieden voor het inleiden en het voeren van de onderhavige procedure, laat staan dat deze toestemming zou zijn verleend door een *bevoegd orgaan* (de raad van bestuur, twee bestuurders samen, de *gedelegeerde* / afgevaardigde bestuurder).

De loutere *uitvoering* van het (beweerde) mandaat door de betrokken raadslieden volstaat overigens evenmin om het bestaan van een (regelmatig) stilzwijgend mandaat te bewijzen, nu verweerster de raadslieden van de eiseressen reeds per brieven van 24 januari 2006 heeft verzocht om duidelijkheid te verschaffen over het bestaan van een opdracht vanwege een bevoegd orgaan van de respectieve vennootschappen (zie B. TILLEMANS, o.c., p. 89, nr. 161). De eiseressen hebben op dit verzoek kennelijk niet gereageerd.

Afwezigheid van bekrachtiging op een nuttig tijdstip

23. Uit het bovenstaande volgt dat de raadslieden van de eiseressen, bij gebrek aan mandaat vanwege een persoon die *bevoegd* was om deze vennootschappen in rechte te vertegenwoordigen, *niet* regelmatig gemandateerd waren om namens de eiseressen de onderhavige vorderingen in te leiden - *noch* door de heer X... als bijzondere gevolmachtigde, *noch* door (de bevoegde organen van) de vennootschappen zelf op grond van een stilzwijgend mandaat.

Er moet dan ook worden besloten dat de twee verzoekschriften die namens de eiseressen ter griffie werden neergelegd door de raadslieden op 24 augustus 2005, niet regelmatig werden ingediend.

Er dient evenwel te worden nagegaan of de eiseressen deze ? bij gebrek aan opdracht vanwege een bevoegd orgaan ? onregelmatig ingediende vorderingen, naderhand niet op regelmatige wijze hebben *bekrachtigd*.

24. De vertegenwoordiging van vennootschappen door haar organen wordt principieel beheerst door de regels van de *lastgeving* (art. 1984-2010 Burgerlijk Wetboek) (zie B. TILLEMANS, o.c., p. 363, nr. 627, p. 372, nr. 658 en p. 374, nr. 663).

Naar materieel recht is de lastgever niet gehouden tot hetgeen de lasthebber buiten de hem verleende macht zou hebben gedaan, tenzij de lastgever dit uitdrukkelijk of stilzwijgend heeft *bekrachtigd* (art. 1998, tweede lid Burgerlijk Wetboek).

Indien een lasthebber zonder (voldoende) vertegenwoordigingsbevoegdheid heeft gehandeld, kan de gestelde rechtshandeling dan ook rechtstreeks worden toegerekend aan de (vermeende) lastgever in de mate dat zij door deze laatste wordt geregulariseerd door een bekrachtiging. De *bekrachtiging* is een eenzijdige, onherroepelijke, vormvrije en niet-mededelingsplichtige rechtshandeling waarbij de (vermeende) lastgever *retroactief* de ontbrekende toestemming verleent (B. TILLEMANS, o.c., p. 203, nrs. 397 e.v.).

Door de bekrachtiging van een door een derde buiten of zonder mandaat gestelde rechtshandeling, maakt de (vermeende) lastgever zich deze rechtshandeling derhalve *retroactief eigen*: *ratihabito mandato aequiparatur* (zie o.m. Cass. 20 juli 1883, Pas. 1883, I, 347; Cass. 15 december 1932, Pas. 1932, I, 52; Rb. Hasselt 2 april 2001, R.W. 2004-05, 751).

25. De bekrachtiging van daden die buiten of zonder vertegenwoordigingsbevoegdheid werden gesteld, heeft evenwel slechts terugwerkende kracht op voorwaarde dat *geen afbreuk* wordt gedaan *aan door derden verworven rechten* (zie o.m. Cass. 6 februari 1953, Pas. 1953, I, 436; Cass. 13 januari 2003, www.cass.be; cf. Cass. 7 maart 1969, Arr. Cass. 1969, 633; B. TILLEMANS, o.c., p. 219-221, nrs. 427 en 429).

Zo lijdt de retroactieve toerekening onder meer uitzondering ten aanzien van een derde-medecontractant, wanneer handelingen *binnen een vervaltermijn* door een bevoegd persoon moeten worden verricht; indien zij buiten of zonder vertegenwoordigingsbevoegdheid zouden zijn gesteld, dienen deze handelingen *vóór het verstrijken van de vervaltermijn* te worden *bekrachtigd* (zie J. HERBOTS en Chr. PAUWELS, "Overzicht van rechtspraak (1982-1987). Bijzondere overeenkomsten", T.P.R. 1986, p. (1039) 1410, nr. 478; B. TILLEMANN, o.c., p. 219-220, nr. 427).

26. Ook op procesrechtelijk vlak geldt dat een partij een proceshandeling die in haar naam maar zonder vertegenwoordigingsbevoegdheid werd gesteld, naderhand alsnog kan *bekrachtigen*. Bij uitbreiding kan een partij ook de opdracht bekrachtigen die in haar naam maar zonder vertegenwoordigingsbevoegdheid werd gegeven aan een advocaat om een proceshandeling te stellen. Op die manier maakt deze partij zich (rechtstreeks of onrechtstreeks) de in haar naam doch onregelmatig gestelde proceshandelingen, retroactief *eigen*.

Zo ook kan het bevoegde orgaan van een rechtspersoon overgaan tot de formele bevestiging van (de opdracht tot) een proceshandeling die namens deze rechtspersoon werd (gegeven of) gesteld door een persoon die daartoe (op dat ogenblik) *nog niet* of *niet meer* bevoegd was in de zin van artikel 703, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek (zie o.m. Cass. 2 juni 1997, Arr. Cass. 1997, nr. 253).

27. Dergelijke bekrachtiging of bevestiging van een proceshandeling is echter slechts mogelijk voorzover zij plaatsvindt *binnen de vervaltermijn* waarin de betrokken proceshandeling dient te worden gesteld. Na het verstrijken van deze termijn kan de proceshandeling niet meer op nuttige wijze worden bekrachtigd (zie o.m. Cass. 11 juni 1998, Arr. Cass. 1998, nr. 301; P. DAUW, l.c., p. 12, nr. 6).

Bijgevolg zal voor proceshandelingen de bekrachtiging die achteraf een volmacht vervangt slechts mogelijk zijn indien zij uitgaat van een geldig benoemd en geldig samengesteld orgaan *vóór het verstrijken van de termijn binnen dewelke deze proceshandeling op straffe van verval dient te worden verricht* (zie B. TILLEMANN, o.c., p. 219, nr. 427, met verwijzing naar Kh. Gent 11 december 1987, T.R.V. 1988, 376 en R.v.St. 29 mei 1990, Arr. R.v.St. 1990, nr. 35.201).

28. In casu hebben zowel de raad van bestuur van de nv als de raad van bestuur van de nv telkens op 28 september 2006, uitdrukkelijk bevestigd, "dat de heer en mevrouw tijdens de periode van 25 mei 2005 tot 25 augustus 2005 een mandaat hadden van de vennootschap om een verzoekschrift in te dienen in het kader van de betwisting met betrekking tot de aanslag in de vennootschapsbelasting over het aanslagjaar 2001 met als kohierartikel 415023".

De raden van bestuur van deze vennootschappen zijn, krachtens de wet, de organen die bevoegd zijn om de vennootschappen in rechte te vertegenwoordigen in de zin van artikel 703, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek.

Deze raden van bestuur waren dan ook principieel bevoegd om, namens de onderscheiden vennootschappen, het mandaat *ad litem* van de raadslieden te bekrachtigen en zich, zodoende, de door deze raadslieden gestelde proceshandelingen, inzonderheid de indiening van de respectieve verzoekschriften neergelegd op 24 augustus 2005, retroactief eigen te maken.

29. Echter, de fiscale vordering op grond van artikel 1385decies van het Gerechtelijk Wetboek moet bij tegensprekelijk verzoekschrift worden ingediend uiterlijk binnen een termijn van *drie maanden* vanaf de kennisgeving van de beslissing met betrekking tot het administratief verhaal en dit *op straffe van verval* (art. 1385undecies, tweede lid Gerechtelijk Wetboek).

In casu werden de beslissingen over de administratieve bezwaren van de eiseressen genomen op 25 mei 2005 en aan de respectieve eiseressen aangetekend verzonden op dezelfde datum.

De bekrachtigingen, door de respectieve raden van bestuur, van (het mandaat van de raadslieden voor) de indiening van de op 24 augustus 2005 zonder regelmatig mandaat neergelegde verzoekschriften, vonden telkens plaats op 28 september 2006.

Dit is ruimschoots na het verstrijken van de bij artikel 1385undecies, tweede lid Gerechtelijk Wetboek voorgeschreven vervaltermijn. Met deze laattijdige bekrachtigingen kan dan ook geen rekening worden gehouden.

Conclusie

30. De vorderingen van de eiseressen zijn *niet ontvankelijk*.

III. UITSPRAAK

De rechtbank doet uitspraak in eerste aanleg en op tegenspraak.

De rechtbank voegt de zaken met rolnummers samen.

De rechtbank verklaart de vorderingen niet ontvankelijk.

De rechtbank veroordeelt de eiseressen tot de kosten en stelt deze als volgt vast:

- voor de eiseressen: ieder 364,40 euro (rechtsplegingsvergoeding);
- voor verweerster: 0,00 euro.

Aldus gedaan en uitgesproken in de openbare terechtzitting van de twaalfde kamer van de rechtbank van eerste aanleg, zitting houdende te Leuven op vrijdag 3 november 2006, waar zetelden:

- de heer L. WILLEKENS, rechter;
- mevrouw K. GERETS, rechter;
- de heer A. GOEGEBUER, gerechtelijk stagiair aangewezen om een rechter te vervangen bij toepassing van artikel 259octies, § 6 Ger. W.;
- mevrouw G. DEROOST, griffier.

G. DEROOST

A. GOEGEBUER

K. GERETS

L. WILLEKENS.